

تۆرك يوردى

ناشرى : تۆرك يوردى

مدىرى : آقچوره اوغلى يوسف

يىل ۳

صاى ۹

۹ كاتورمانى ۱۳۲۹

توركلك سونى

شمال توركلك سونى ترقى ائىلىرى . - قزان ك اسلام خانلىرى اوغراشه ، اوغراشه نهايت ، قزان كىتبخانه اسلاميه سنك بر قاچ كوتى كندىلرينه حصر ايندىرەيلىلر . و بو موقيتلرلى ، اولدقجه دېدەلى بر رسم كشاد ايله ده عاليه بيلەردىلر . رسم كشاده سكران قدر بيكه (اولى خانم) و طوطاش (خانم قيز) طويلاشمىدى . رسم كشاده ، كىتبخانه ناظرىنك رقيقه سى زينب خانم مقصوميه نك نطقيله باشلادى : نطقده قزان اسلام كىتبخانه سنك تارىخى آكلاتىلدى ، سوكره ، استاذىيكة (خواجه خانم) لردن برىسى دها اوغودى . دها سوكره خانلر ماصەلرە طاغياوب مطالعه يە قويولدىلر . آقشام اوستى كىتبخانه مطالعه و تبيع مرقليسى خانلرله طولمىدى .

عجبا بزم كىتبخانه عمومىمىز نه وقت قابولرلى خانم افنديلر يىزمە آچاقى ؟

۲ . - اورنبورغ مسلملر جمعيتى كانون اولك اوتتجى كوتى عبدالحيد افندى حسين اوفك قوناغنده بر « اوقومه مجلسى » ياپدى . پروغرامى شويله ايدى : ب) قرآن ، و وعظ و نصيحت - معلمه فاطمه ، باغستان و مسلمه خانلر طرفندن ؛ ج) مسلمان قادينلر آره صنده علم و معرفك انتشارى درجه سى - معلمه زينب خانم طرفندن ؛ د) چوچق تربيه سى - معلمه عائشه خانم طرفندن ؛ ه) شريعت نظرندە حفظ صحت - معلمه صالحه خانم طرفندن ؛ و) طب نظرندە حفظ صحت - طبيبه راضيه خانم طرفندن ؛ ز) توقاي ، الروددى ، غفورى و سونجه لى شعرلرينك اوقومە سى . - ابتدائى طالبانى طرفندن و هپ بر آغزندن ؛ ح) پوشكين و لهرمونتوف شعرلى (روسجه) - رابعه خانم طرفندن ؛ ط) صلاوات شريفه و مناجات منيفه - ابتدائى طالبانى طرفندن و هپ بر آغزندن .

۳ . - اوفاده بر تورك عوام دارالفنونى آجيله ينى اوفاده چيقان « طورمش » رقيقه زده اوقودق . منور فكرلى كنجلك تشبثيله آجيلان بو مؤسه نك اصل مقصدى ، اورطه و آشاغى صنفلر خلقى تنوير و تعليم ايتكدر . متنوع موضوعلر اوزرینه تورككە درسلىر ويريله جكدر . اوفانك معتبر تجارلردن حسن افندى كرىمى ، سينه ماتوغراف ايجون حاضرلادىنى بويوك سالونى ، عوام دارالفنونى درسخانه اولقى اوزره ترك ايتدى . شمديدن درس درعهده ايدن ذائلر شونلردر : مورخ قاضى حسن افندى (تاريخ) حمادى ابراهيم افندى (حقوق) ، معلم عبده شىبى افندى (حكمت ، كيميا) ، معلم عمر افندى (اصول تعليم) . معلم حبيباه افندى (تاتار ادبياتى) طب طلبه سندن عبدالرحمن افندى (حفظ الصحه) .

۴ . - پترسبورغ عالي مکتبلرندن پسيخور تورالزى استيتوسنده اوقويان تورك قيز وارنك طلبه لرى طويلانوب « تورك - تاتار ادبياتى اوكرمه درنكى » تأسيس ايتشلردر . درنكك رياست فخريره سنى پترسبورغك مشهور علماسندن پروفور زاكوف قبول ايتشدردر . درنك انستيتو داخلنده تورك و اسلام مديتته عايد شرق و غرب اثرلردن مرکب بر كىتبخانه وجوده كىترمه يە چاليشه جقدر .